

ΚΥΡΙΑΚΗ ΙΣΤ΄ ΛΟΥΚΑ
ΚΥΡΙΑΚΗ Τελώνου και Φαρισαίου
ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗ ΠΕΡΙΚΟΠΗ Προς Τιμόθεο Β΄ 3, 10 – 15

Αρχαίο Κείμενο

10 Τέκνον Τιμόθεε, παρεκκολούθηκάς μου τῆ διδασκαλία, τῆ ἀλώτη, τῆ προθέσει, τῆ πίστει, τῆ μακροθυμίᾳ, τῆ ἀλάτῃ, τῆ ὑπομονῇ, 11 τοῖς διωτμοῖς, τοῖς παθήμασιν, οἷά μοι ἔγένοντο ἐν Ἀντιόχειᾳ, ἐν Ἰκονίῳ, ἐν Λύστροις, οἷους διωτμὸν ὑπένεκα! καὶ ἐκ πάντων με ἐρρύσατο ὁ Κύριος. 12 καὶ πάντες δὲ οἱ θέλοντες εὐσεβῶς ζῆν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ διωχθήσονται. 13 πονηροὶ δὲ ἄνθρωποι καὶ ἴδιες προκόβουσιν ἐπὶ τῷ χεῖρον, πλανῶντες καὶ πλανώμενοι. 14 σὺ δὲ μένε ἐν οἷς ἔμαθες καὶ ἐπιστάθης, εἰδὼς παρὰ τίνος ἔμαθες, 15 καὶ ὅτι ἀπὸ βρέβους τὰ ἱερὰ γράμματα οἶδας, τὰ δυνάμενά σε σοφίσει εἰς σωτηρίαν διὰ πίστεως τῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ.

Μετάφραση

10 Παιδί μου Τιμόθεε, συμπορεύτηκες μαζί μου στη διδασκαλία, στον τρόπο ζωής, στους σκοπούς, στην πίστη, στη μακροθυμία, στην αγάπη, στην υπομονή, 11 στους διωγμούς, στα παθήματα σαν αυτά που έπαθα στην Αντιόχεια, στο Ικόνιο, στα Λύστρα. Τι διωγμούς υπέφερα! Κι απ' όλα με γλίτωσε ο Κύριος. 12 Κι όχι μόνο εγώ, αλλά κι όλοι όσoι θέλουν να ζήσουν με ευσέβεια, σύμφωνα με το θέλημα του Ιησού Χριστού, θα αντιμετωπίσουν διωγμούς. 13 Μόνο οι πονηροί άνθρωποι κι οι απατεώνες θα προκόβουν στο χειρότερο· θα εξαπατούν τους άλλους και οι άλλοι θα τους εξαπατούν. 14 Εσύ όμως να μένεις σ' αυτά που έμαθες και που για την αξιοπιστία τους έχεις τεκμήρια. Ξέρεις από ποιον τα έμαθες· 15 και μη λησμονείς ότι από τη βρεφική σου ηλικία γνωρίζεις τη Γραφή, που μπορεί να σε κάνει σοφό οδηγώντας σε στη σωτηρία δια της πίστεως του Ιησού Χριστού.

Τα μέσα της σωτηρίας - Λόγος Αββά Ισαάκ του Σύρου

Για να προκόψει κανείς στην αρετή χρειάζονται οπωσδήποτε η νηστεία και η αγρυπνία. Όταν μισήσει κανείς την αμαρτία και τον διάβολο που την δημιούργησε, βρίσκεται στον δρόμο της σωτηρίας. Όποιος αγαπήσει στη ζωή του τη νηστεία και την προσευχή, αυτός αγαπάει τη σωτηρία της ψυχής του.

Ο πολύς ύπνος δεν βοηθάει τον άνθρωπο στην πρόοδο της αρετής. Γι' αυτό λένε οι Πατέρες ότι η αγρυπνία στην προσευχή ωφελεί πολύ τον άνθρωπο. Τα θεμέλια λοιπόν της πνευματικής ζωής είναι η νηστεία, η αγρυπνία και η προσευχή. Η νηστεία υπερασπίζεται κάθε αρετή, είναι η αρχή του πνευματικού αγώνα, το στεφάνι των αγωνιστών, η ομορφιά της παρθενίας και η λαμπρότητα της σωφροσύνης. Η νηστεία είναι η αρχή της χριστιανικής ζωής, η μητέρα της προσευχής και η πηγή της αγνείας. Η νηστεία οδηγεί τους ανθρώπους στην εκτέλεση καλών έργων, σ' αυτά που ευαρεστείται ο Θεός.

Η νηστεία είναι δύσκολη αρετή, γιατί χρειάζεται θυσία. Όταν το

σώμα νηστεύει, δεν θέλει να κοιμάται όλη τη νύκτα. Μετά από τη νηστεία εύκολα έρχεται η προσευχή και φεύγουν οι αισχροί λογισμοί που μολύνουν την ψυχή. Ο άνθρωπος που νηστεύει με διάκριση, έχοντας πνεύμα ταπεινώσεως, δεν υποδουλώνεται εύκολα στα πάθη. Η νηστεία πρέπει να γίνεται με διάκριση, γιατί διαφορετικά καταστρέφει κάθε καλό έργο. Η νηστεία είναι εντολή που δόθηκε από τον Θεό, για να αποφεύγουμε την απόλαυση που είναι εμπόδιο της πνευματικής ζωής.

Και ο ίδιος ο Σωτήρας μας, ο Ιησούς Χριστός, αφού βαπτίστηκε στον Ιορδάνη, με τη νηστεία άρχισε τον πόλεμο κατά του διαβόλου. Ο Χριστός νήστεψε στην έρημο σαράντα ολόκληρες μέρες και νύκτες, χωρίς να βάλει τίποτε στο στόμα Του. Έτσι έβαλε το θεμέλιο της νηστείας και μας άνοιξε τον δρόμο της αρετής, τονίζοντας στη διδασκαλία του ότι αρχή και τέλος της ζωής μας πρέπει να είναι η νηστεία. Η νηστεία είναι όπλο χαλκεμένο από τον Θεό και όποιος την παραμελεί θα δώσει λόγο σ' Αυτόν. ...//..

ΚΥΡΙΑΚΗ ΙΓΤ' ΛΟΥΚΑ
ΚΥΡΙΑΚΗ Τελώνου και Φαρισαίου
ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΗ ΠΕΡΙΚΟΠΗ Λουκά Κεφ. 18, 10 – 14

Αρχαίο Κείμενο

10 Ἔειπεν ὁ Κύριος τῶν παραβολῶν ταύτων· ἄνθρωποι δύο ἀνέβησαν εἰς τὸ ἱερὸν προσεύξασθαι, ὁ εἷς Φαρισαῖος καὶ ὁ ἕτερος Τελώνης. **11** ὁ Φαρισαῖος εἰσέειπεν πρὸς ἑαυτὸν ταῦτα προσεύχεται· ὁ θεός, εὐχαριστῶ σοι ὅτι οὐκ εἰμὶ ὡς περ οἱ λοιποὶ τῶν ἀνθρώπων, ἄρπαγες, ἀδικοὶ, μοιχοί, ἢ καὶ ὡς οὗτος ὁ Τελώνης. **12** νηστεύω δις τοῦ σαββάτου, ἀποδοκαίω πάντα ὅσα κτῶμαι. **13** καὶ ὁ Τελώνης μακρόθεν ἐδίωξεν οὐκ ἠθέληεν οὐδὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς εἰς τὸν οὐρανὸν ἐπάραι, ἀλλ' ἔβλεπεν εἰς τὸ στήθος αὐτοῦ λέγων· ὁ θεός, ἰλάσθη μοι τὰ ἁμαρτήματά μου. **14** λέγων ἑαυτῷ, κατέβη οὗτος δεδικαιωμένος εἰς τὸν οἶκόν αὐτοῦ ἢ Ἰσραὴλ ἐκεῖνος· ὅτι πᾶς ὁ ὑψῶν ἑαυτὸν ταπεινωθήσεται, ὁ δὲ ταπεινῶν ἑαυτὸν ὑψωθήσεται.

Μετάφραση

10 Εἶπε ὁ Κύριος αὐτὴν τὴν παραβολήν· «Δύο ἄνθρωποι ἀνέβηκαν εἰς τὸ ναὸν γὰρ νὰ προσευχηθῶν. Ὁ ἓνας ἦταν Φαρισαῖος καὶ ὁ ἄλλος τελώνης. **11** Ὁ Φαρισαῖος στάθηκε ἐπιδεικτικὰ καὶ ἔκανε τὴν ἐξῆς προσευχὴν σκετικὰ μετὰ τὸν ἑαυτόν του· “Θεέ μου, σ’ ευχαριστῶ που δὲν εἶμαι ὡς τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους ἄρπαγας, ἀδικούς, μοιχούς, ἢ καὶ ὡς αὐτὸν ἐδῶ τὸν τελώνη. **12** Ἐγὼ νηστεύω δύο φορές τὴν εβδομάδα καὶ δίνω εἰς τὸ ναὸν τὸ δέκατο ἀπ’ ὅλα τὰ εἰσοδήματά μου”. **13** Ὁ τελώνης, ἀντίθετα, στεκόταν πολὺ πίσω καὶ δὲν τολμοῦσε οὔτε τὰ μάτια του νὰ σηκῶσιν εἰς τὸν οὐρανόν. Ἀλλὰ κτυποῦσε τὸ στήθος του καὶ ἔλεγε· “Θεέ μου, σπλαχνίσου μετὰ τὸν ἁμαρτωλόν”. **14** Σας βεβαιῶνω πῶς αὐτὸς ἐφυγε γὰρ τὸ σπίτι του ἀθωωμένος καὶ συμφιλιωμένος μετὰ τὸ Θεόν, ἐνῶ ὁ ἄλλος ὄχι· γιὰτί ὅποιος ὑψώνει τὸν ἑαυτόν του θὰ ταπεινωθῆ, καὶ ὅποιος τὸν ταπεινώνει θὰ ὑψωθῆ”.

Ὁ Χριστός ἔβαλε τὸν νόμον τῆς νηστείας ἀφοῦ νῆστευε προηγουμένως ὁ ἴδιος, καὶ ἔτσι μᾶς ἔδωσε τὸν νόμον τοῦ ὄχι με λόγια, ἀλλὰ με ἔργα. Ἐπομένως ἔχουμε εὐθύνη ἀπέναντι εἰς τὸ Θεόν ὅταν δὲν νηστεύουμε εἰς τὰ καθιερωμένα ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίαν νηστείας. Ὁ διάβολος συνετρίβει εἰς τὴν ἔρημον μετὰ τὴν νηστεία τοῦ Χριστοῦ καὶ ἀπὸ τότε τρέμει αὐτοὺς που τὸν πολεμοῦν μετὰ τὸ ὄπλον τῆς νηστείας.

Ὅποιος εἶναι ὀπλισμένος μετὰ τὴν νηστεία, ἔχει μέσα εἰς τὴν ψυχὴν του ἓνα ἱερὸν ζῆλον. Μοιάζει μετὰ τὸν ζηλωτὴν Ἡλία, που μετὰ τὴν νηστεία ὑπερασπίστηκε τὸν νόμον τοῦ Θεοῦ. Μετὰ τὴν νηστεία ἀποκτὰ κανεῖς τὰ χαρίσματα τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Ὅποιος ἀμελεῖ τὴν νηστεία βρίσκεται εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς πνευματικῆς καταστροφῆς. Ἡ νηστεία ἰσχυροποιεῖ τὸν ἄνθρωπον γὰρ ν’ ἀντιπαραταχθῆ κατὰ τὸν διαβόλον καὶ τῆς ἁμαρτίας. Ὅποιος ἐξασκεῖ τὴν νηστεία ἔχει «νοῦν Χριστοῦ» καὶ μένει ἀκλόνητος εἰς τὰ προσβολὰς τοῦ ἐχθροῦ.

Οἱ ἅγιοι μάρτυρες μετὰ τὸ ὄπλον τῆς νηστείας περιμέναν καθημερινὰ τὸ στεφάνιον τοῦ μαρτυρίου καὶ ἀνηγοῦσαν ὅλα τὰ βασανιστήρια. Μαζὶ μετὰ τὴν νηστεία οἱ μάρτυρες ἐξασκοῦσαν καὶ τὴν ἀγρυπνίαν καὶ

τὴν προσευχὴν. Ἀπὸ τὴν παραμονὴν τοῦ μαρτυρίου δὲν ἔτρωγαν τίποτε καὶ «ἀγρυπνοῦντες καὶ προσευχόμενοι καὶ δοξάζοντες τὸν Θεόν ἐν ψαλμοῖς καὶ ὕμνοις καὶ ᾠδαῖς πνευματικαῖς» περιμέναν μετὰ χαρὰ καὶ ἀγαλλίασιν τὴν ὥραν τοῦ μαρτυρίου. Καὶ εμεῖς ἀκολουθῶντες τὰ ἴχνη τῶν μαρτύρων, τὰ ἴδια ὄπλα πρέπει νὰ χρησιμοποιήσουμε ἐναντίον τοῦ ἐχθροῦ, δηλαδὴ τὴν νηστεία, τὴν ἀγρυπνίαν καὶ τὴν προσευχὴν.

Οἱ σωματικοὶ πόνοι καταστέλλουν τὰ πάθη τῆς ψυχῆς καὶ ἐμποδίζουν τοὺς ἀκάθαρτους λογισμούς νὰ μολύνουν τὴν καρδίαν μας. Οἱ σωματικοὶ κόποι νεκρώνουν τὰ σαρκικά πάθη. Ὅταν ὁ ἄνθρωπος δὲν ἀπαρνηθῆ τὸν ἑαυτόν του, δὲν μπορεῖ νὰ δουλέψῃ εἰς τὰ ἀρετὰς. Τὸ σῶμα δὲν ὑπακούει καὶ δὲν ὑποτάσσεται εὐκόλως εἰς τὰ προστάγματα τῆς ψυχῆς. Καὶ τὸ πρᾶγμα γίνεται δυσκολώτερον, ἐφ’ ὅσον ὁ ἄνθρωπος ῥέπει ἀπὸ τὴν φύσιν του πρὸς τὴν ἁμαρτίαν.

Ἡ ἐξάσκηση τῆς νηστείας, τῆς ἀγρυπνίας καὶ τῆς προσευχῆς πρέπει νὰ γίνεται καθημερινὰ. Ὅπως τὸ δένδρον, ὅταν δὲν ποτίζεται κανονικὰ, ἀρχίζει νὰ ξεραίνεται, ἔτσι καὶ ἡ ψυχὴ ὅταν δὲν τροφοδοτεῖται καθημερινὰ μετὰ τὰ ἀρετὰς αὐτὰς, ἀρχίζει ν’ ἀπομακρύνεται ἀπὸ τὸν Θεόν.